

## Mesterligt forarbejde i Christianskirken

Kirkens kunstvalg har dette efterår besøgt billedkunstner Bjørn Nørgaard og glaskunstner Per Steen Hebsgaard for at se og høre til, hvordan det går med at fremstille de 24 glasmosaikker til kirkens østgavl. Ninna Toft Rasmussen og Torben Venndt fortæller:

Udvælgelsen af motiver er til ende for Bjørn Nørgaard. 12 udvalgte beretninger fra Det gamle Testamente sættes overfor deres parallel i Det nye Testamente. På Bjørns skitser så vi hans enestående evne til at kombinere kunsthistorie med bibelkendskab, filosofi og etik.

Hver af de 24 billedruder er et selvstændigt motiv. Set på afstand bliver det een stor helhed. Baggrunden i alle billederne får nogle gennemgående linier og farver, der danner bølger i bunden. I midten fremkommer den grønne jord og overgangen til himlen. I de øverste felter er der skyer.

Kunstneren tegner selv og farvelægger skitserne i lille format. Derefter måles hver skitse op og tegnes i halv og fuld størrelse til de færdige ruder, og tegningerne farvelægges. Bjørn Nørgaard retegner selv hver af de ca. 3 m. høje tegninger med alle detaljerne. Han indtegner også, hvor blykanterne skal være i billederne, så de bliver en naturlig del af billedet.

For at opnå det bedste resultat har Bjørn Nørgaard sammen med glaskunstner Per Steen Hebsgaard fremstillet et forarbejde i glasmosaik, der er opsat i Christianskirken fra november – januar. Derefter skal glasmosaikken på kunstudstilling i Kina. Forarbejdet er lidt over mandshøjde og dermed lidt mindre, end de endelige billed-

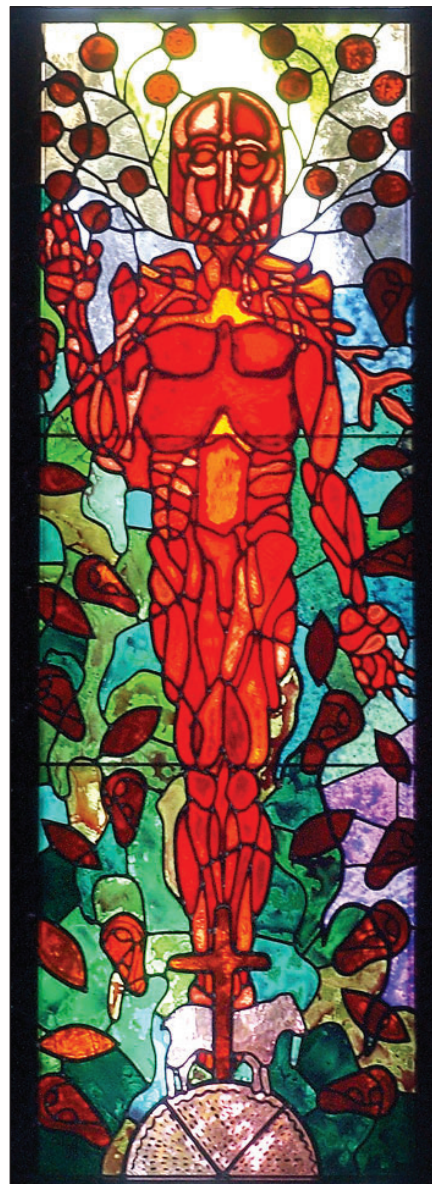
felter bliver. Dog består den af 500 farvede glasstykker, som er udkåret i hånden! De to kunstnere har sammen afprøvet mange forskellige teknikker (bemaling, patinerer, forskellige brændinger og monteringsmetoder) inden de nåede frem til den færdige blyndfattede glasmosaik.

Til motivet har Bjørn Nørgaard viderebearbejdet Kristusfiguren fra det litografi, han udførte til Christianskirken, og som er solgt til fordel for alterudsmykningens gennemførelse.

Per Hebsgaard og hans medarbejdere laver kopier af de store originaltegninger og nummerer hvert felt til skabelonerne. Hvert motiv kommer til at bestå af 150- 200 glasstykker. De indtegnede blykanter klippes væk, inden skabelonerne overføres på glasstykkerne i de rigtige grundfarver. Der er op til 2000 forskellige nuancer at vælge imellem hos glaspusterne i Sydfrankrig og Tyskland!

Hvert stykke glas skæres ud i hånden og bankes forsigtigt ud, så formen er helt korrekt. Derefter maler og patinerer Bjørn Nørgaard glasstykkerne for at få flere detaljer frem i billederne. Glasstykkerne bliver brændt i keramikovne i 1-3 døgn, for at farverne kan trænge ind i glasset og få de rigtige nuancer. Endelig monteres hvert motiv med blyndfatninger i jernrammer, som skal passe nøjagtigt ind i hvert rudedelt i kirken.

I mellemtiden arbejder Bjørn Nørgaard videre på modellen til det trefløjede relief, som skal hænge over alteret. Det bliver en bronzestøber i Italien, der skal støbe det færdige relief.



Per Steen Hebsgaard vurderer, at det tager omkring en uges tid at fremstille hvert billedfelt!

### Fortsat fra forsiden...

Per Hebsgaard er også manden, der i 1980'erne sammen med Carl-Henning Pedersen bragte moderne kunst ind i Ribe Domkirke.

På spørgsmålet om, om Per Hebsgaard er håndværker eller kunstner, svarer han undvigende. En tur i hans nuværende værksted i Præstø forklarer det umulige i spørgsmålet. Per Hebsgaard er en kunstner, der kan sit håndværk. "Man er i hvert fald nødt til at være håndværker i forhold til aftaler og deadlines," slår Per Hebsgaard fast, og Bjørn Nørgaard, der står i baggrunden, nikker og tilføjer: "Der kommer et tidspunkt, hvor arbejdet er færdigt. Når billederne hænger bag glas og i ramme i Christianskirken, er det endeligt. Jeg vil ikke

stå i kirken og fortryde detaljer. Men det kan være, inspirationen fortsætter og kommer til udtryk i andre værker, jeg senere skal lave."

Det er ikke nyt for Per Hebsgaard at samarbejde med Bjørn Nørgaard, og han roser billedkunstnerens måde at gå til arbejdet. "Det er Bjørn, der bestemmer, hvad der skal males og hvordan. Men han har en god fornemmelse for, hvad der kan lade sig gøre for mig, når jeg skal indfatte glasstykkerne i bly. På den måde har jeg indflydelse på processen."

Fasen, hvor der arbejdes med modeller af det endelige værk, optager begge kunstnere mest. Det er her, der er bud efter kreativitet og vovemod. Når man først véd, hvordan det skal være, får arbejdet karakter af et håndværk.

Begge kunstnere giver udtryk for, at det er specielt at lave kunst til en kirke. Der er en forventning om, at det vil bestå i mange, mange år. Det kan i hvert fald sagtens lade sig gøre rent teknisk, for glasmosaikkerne er godt beskyttede bag nok et lag glas og udsættes aldrig for vejr og vind.

Per Hebsgaard giver udtryk for, at det ikke påvirker ham, at hans arbejde kritiseres, og ros tror han ikke på! Måske han er modtagelig for tak for at måtte kikke ham over skulderen i hans glas-verden?

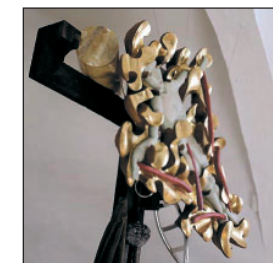
## Knebel Kirke

Den 23. juni forbindes med midsommer, hekse og Sankt Hans bål. De knap 800 beboere i Knebel Sogn fik imidlertid nok et fælles referencepunkt natten til den 24. juni i 1996. I satanisk øjemed blev der sat ild til kirkens alter og andet inventar. Sognemedhjælper Esther Jensen har talt med daværende menighedsrådsformand - Egon Pedersen - om tiden dengang, det nye alter og reaktionerne herpå.

Som menighedsråd havde vi ikke noget valg. Der skulle nyt til og gerne lidt hurtigt. På den anden side er et kirkealter ikke noget, der udskiftes om 10 eller 20 år, så vi skulle gerne finde det rette. Noget, der på alle måder var slidstærkt. Solidt og stadig værd at ofre opmærksomhed på for det menneske, der søger kirken hver søndag.

Menighedsrådet aflagde utallige besøg på kirker og museer rundt omkring i landet i håb om at finde den rigtige stil til netop Knebel Kirke. På et tidspunkt stod valget mellem 3 forskellige kunstnere. Bjørn Nørgaards forslag blev udpeget. Forinden var vi nået frem til, at vi søgte en skulpturel løsning frem for en malerisk. Bjørn Nørgaards skitse i maj 1999 favnede det hele: Alterbord, et stående kors og en ophængt Kristusfigur. Selv var jeg lidt skeptisk. Primært fordi vi valgte den dyreste løsning! Men da økonomien kom på plads, så jeg det som et signal til, at det her var værd at satse på. Vi modtog 200.000 kr. fra en ældre herre, der bor i sognet om sommeren. Kirkens forsikringselskab lagde 150.000 kr., og fra Niels-Ole Jensens Fond kom knap 450.000 kr. Dertil en lang række mindre, men væsentlige beløb ved almindelige indsamlinger i kirken.

Den 4. februar 2001 kunne kirkens nye alter indvies ved en festgudstjeneste. Det 4 tons tunge alterbord hugget i én blok granit fra Bornholm er med til at forankre fornemmel-



Bjørn Nørgaards skitse til Knebel Kirkes alterparti, samt det færdige resultat, som det fremstår i Knebel Kirke

sen af kirken som bærer af solide traditioner. Guds gode budskab er ikke til at rokke. De 12 apostle er udhugget som bærere af alterbordet. De bar den første menighed. Hvis vi ikke fortsat bærer, ER der ingen menighed. Bag alteret står det næsten 3 meter høje kors frit på gulvet. Det er udført i støbejern og bærer en række passionssymboler som tornekrans og pisk.

Midt i apsis hænger Jesusfiguren frit. Jesus hænger ikke på korset og kan heller ikke fastholdes som en del af alteret/de 12 apostle. Måske fordi Han ikke er så let at få hold på? Han bryder med universets 2 hovedretninger: Den vertikale (:livet) og den horisontale (:døden) Et tredje princip er tro, håb og kærlighed.

Ved indvielsen havde Bjørn Nørgaard en helt speciel overraskelse med til os: En skitse til et knæfald og en brudeskammel. Når alterbordet ikke blot er et bord, men en vigtig del af kirkens udsmykning, går det ikke an at skjule det bag et knæfald. Derfor er knæfaldet i Knebel Kirke delt i to, så der for menigheden er frit udsyn til de 12 apostle. Til knæfaldet hører desuden en brudeskammel, som sættes frem ved vielser. Kun ved disse lejligheder er knæfaldet helt.

Dette samarbejde med Bjørn Nørgaard var en stor oplevelse for mig. Jeg sad i menighedsrådet i 27 år; de 16 som formand. Det var

vigtigt at følge opgaven til dørs, inden jeg forlod rådet. Siden har jeg vist mange tusinder rundt i Knebel Kirke. I 2006 lander vi på ca. 1500 besøgende. Det er faldet med 1000 om året, så her har været ganske mange.

Som menighedsråd oplevede vi ikke at have indflydelse på den kunstneriske proces. Vi bad heller ikke om det, men havde tillid til, det lå i de bedste hænder. Bjørn Nørgaard var god til at holde os orienterede gennem besøg, billeder og skitser. Vi besøgte også hans værksteder og delte hans spænding over hans første alterudsmykningsopgave.

Der er ikke noget, jeg ville gribe anderledes an i dag. Jo, måske det havde været praktisk at tage mål til knæfaldet! Det var simpelthen for højt og måtte sendes til København for at justeres. Personligt er min glæde for kirkens kunst vokset efter de mange timer, jeg betragter den og viser den frem for andre. Særligt den lille detalje med de 12 apostle, der til sammen skuer ud i alle 4 verdenshjørner har betydning for mig. Kristendommen er ikke for de få, men et universelt budskab. De fleste er meget begejstrede. Tidsmæssigt var vi heldige ved, at Bjørn Nørgaard blev "Dronningens kunstner", da han designede gobelinerne. Der er måske nogle, der ikke bryder sig så meget om vor kirkekunst; men de kvier sig ved at sige det højt, når nu han er kongelig hofleverandør!

## L. Østergaards Maskinfabrik A/S

Interview af sognemedhjælper Esther Jensen

Det er os med holderne til flagstængerne på Vestre Ringvej," fortæller han og fortsætter med stolthed, "og det er såmænd også os, der har lavet foden til det store juletræ foran Rådhuset."

Jeg sidder overfor en entusiastisk maskintekniker – Peter Schmoltdt, der er ansat på 8. år ved L. Østergaards Maskinfabrik A/S. Virksomheden er interessant i forhold til Christianskirkens alterprojekt, for det er her,

rammerne til glasmosaikkerne designes og fabrikeres. Designet står Peter for. Jeg får vist de enkelte dele i tredimensionalt format på computerskærmen og er behørigt imponeret. Herfra følger jeg processen rundt på fabriken, hvor der er ca. 20 ansatte.

Der skal fremstilles 32 rammer i jern. De første 16 er allerede sendt af sted til Per Steen Hebsgaards værksted i Præstø. Disse rammer var de største med 3 fag. Jeg taler med



Henrik Jensen, der har udformet rammerne efter Peters tegninger. Han fortæller, at hver ramme vejede 25 kilo, og han nåede at fremstille 5-6 stykker på en arbejdsdag. Når der gives grønt lys fra Præstø, laves de sidste rammer, som er forskellige i størrelse og mål.



## Indsamlingsmål

Af Torben Venndt

Vi har ganske rigtigt nået vores opstillede indsamlingsmål, som bl.a. indeholdt et mindre beløb til uforudsete udgifter. Vi har imidlertid været inde i en periode, hvor pristigningerne har været meget store. Kobber, som skal bruges til relieffet, er bl.a. steget 300 % indenfor det sidste år. Vi har derfor hævet vores mål for indsamlingen, så det samlede projekt forventes at være dækket.

Fondsbestyrelsen i Konsul Poul Korchs Fond meddelte yderst glædeligt i foråret, at fondens donation var hævet med yderligere kr. 100.000, så fonden i alt donerer kr. 500.000 til projektet. Salget af litografierne er gået så særdeles godt, at der er under 10 eksemplarer igen. Der sælges stadig kalendere, kort og vin, og der modtages fortsat privates donationer.

## Kultursponsorer og fonde som har muliggjort kunstprojektet

Dronning Margrethes og Prins Henriks Fond  
Kong Frederik og Dronning Ingrid's Fond til humanitære og kulturelle Formål  
R. A. Ussing & Søn A/S  
Davidsen Partnere A/S  
Oticon Fonden  
Middelfart Sparekasse  
Nordea Danmark Fonden  
Danske Bank  
Tove Bjørnshauges Fond  
Grethe Rugholm Andersen  
Jyske Bank A/S  
Vejle Amts Folkeblad/Fredericia Dagblad  
PriceWaterhouseCoopers  
Tholstrup Cheese A/S  
Bankdata A/S  
Rahbekfisk A/S  
Else og Hans Møller  
Associated Danish Ports A/S  
Billunds Boghandel  
Vejle Amts Folkeblad Fonden  
Nykredit Fonden  
Advokatgruppen  
Promotor Holding A/S  
Børge Laursens Begravelsesforretning  
PR Offset A/S  
Konsul Poul Korchs Fond  
Spindler Glasindustri  
Fredericia Fjernvarme A.m.b.a. gavefond  
YIT A/S  
Tandlæge Lisbet Vang-Pedersen

Fredericia Kommune  
Vejle Amt  
Menighedsrådet ved Christianskirken  
Tandlægerne Bent og Anne Marie Devantier  
Bent Gerdes A/S  
Arkitekt Ib Zachariassen  
Malergården i Fredericia ApS  
L. Østergaards Maskinfabrik A/S  
Fotograf Helle S. Andersen  
Cort Trap Vin-Import Aps  
Netkoncept A/S  
Elbo Grafisk A/S  
Arkitektfirmaet Lauridsen & Lundehøj  
Spar Nord Fonden  
Gerdes & Wessenberg  
Råd & Revision v/ Carsten Jensen  
Billund Lufthavn  
BT Gulve A/S  
Fionia Bank  
Inface Company a/s  
Bimuca Chartering Aps  
Trekantens Stilladser  
Fredericia Teater  
Sandal Træløst A/S  
Restaurant Ti Trin Ned  
Festmesteren Fredericia  
Junior Chamber Fredericia  
Slagter Jens Jørn Jacobsen

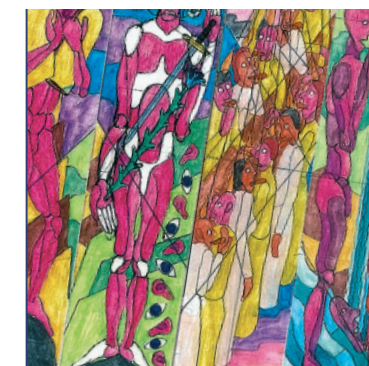
Og en lang række anonyme private givere



Sekretariatet, Odinsvej 65, 7000 Fredericia, Telefon 75 92 13 98, mail@elskdinfejende.dk, www.elskdinfejende.dk

# DU SKAL ELSKE DIN FJENDE

Informations- og nyhedsbrev nr. 5. Januar 2007



### Mesterligt forarbejde i Christianskirken

Udvælgelsen af motiver er til ende for Bjørn Nørgaard. 12 udvalgte beretninger fra Det gamle Testamente sættes overfor deres parallel i Det nye Testamente.

### Knebel Kirke

Bjørn Nørgaards skitse i maj 1999 favnede det hele: Alterbord, et stående kors og en ophængt Kristusfigur.

### L. Østergaards Maskinfabrik

Det er her, rammerne til glasmosaikkerne designes og fabrikeres. Henrik fortæller, at hver ramme vejer 25 kilo, og han fremstiller 5-6 stykker på en arbejdsdag.

## Per Steen Hebsgaard

I mere end 5000 år har mennesket kendt og anvendt glas. På fascinerende vis adskiller glasset sig fra så mange andre materialer, fordi vi kan se lyset gennem det. Lyset opfattes forskelligt, mens tidens hjul ruller gennem døgn, måneder og årstider. At forbinde glaskunst med noget sakralt er kun naturligt, og nogle af de mest betagende glasmosaikker findes da også i gotiske og romantiske kirker fra middelalderen.

Men glas er ikke blot en fjern fortid. Det

skrøbelige materiale er nutid og fremtid. Ikke mindst i Danmark og ikke mindst takket være Per Steen Hebsgaard, der har været med til at sætte vort land på glas-verdenskortet. Fagligt er den 58-årige glas-kunstner godt funderet. Han blev svend i 1967, modtog fagets højeste udmærkelse i 1975 og arbejdede hos Laurits Frese & Sønner frem til 1985. Derefter åbnede Per Hebsgaard sit eget firma i København.

Per Hebsgaard holder sig ikke tilbage, når det gælder omfangsrige projekter, hvilket glasud-

smykningen i Täby Kirke ved Stockholm er et mægtigt bevis på. Kirkens 4 facader af glas har billedkunstner Mogens Jørgensen bemålet, og Hebsgaard var med til at udføre glasarbejdet i København. De kæmpe glasflader blev transporteret derfra til Täby i sektioner på 50 kvadratmeter. En sektion i kvartalet, indtil 950 kvadratmeter glasmosaik stod færdig og gjorde kirken til Europas største glaskirke.

Fortsættes på side 2

